

Askerî öğrencilerden başarı gösteremiyenler hakkında Kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/509)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1281, 6/565

11 . II . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29 . I . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Askerî öğrencilerden başarı gösteremiyenler hakkındaki kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

S. Günalta

Gereke

1. 2505 sayılı Kanununun 9 ncu maddesi gereğince bilûmum askerî okullarla ordu hesabına üniversite ve veteriner fakültelerinde tahsil etmekte olan öğrencilerden ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar okullarda meccanen okudukları müddete ait masrafları defaaten ödedikleri takdirde yaşlıları gibi muameleye tâbi olmak üzere serbes bırakılmakta ve bu suretle serbes kalan öğrenciler sivil okullara devam ederek lise tahsilini bitirmekte ve yedek subay hakkını sahip bulunmaktadırlar.

2. Bu okullardan yine ahvali sıhhiyeden gayri sebeplerle çıkarılanlar meccanen okudukları okul masraflarını vermedikleri takdirde 5100 sayılı Kanuna tâbi tutularak er veya çavuş olmak üzere kıtalara sevkedilmekte ve aynı kanunun birinci maddesinin (D) fıkrası gereğince bunlardan istiyenler, gerekli şartları haiz iseler, gedikli erbaş yetiştirilmektedirler.

3. Bu suretle okul masrafını ödiyenlerin yedek subay olmaları ve ödemiyeenlerin yedek subay olamaları gibi adalete uymıyan bir durum meydana gelmektedir.

Bundan başka, hattâ olgunluk imtihanında muvaffak olmasa dahi sivil liseyi bitiren bir öğrenci yedek subay olduğu halde askerî liseyi bitirmiş ve harb okuluna ve bakanlık adına üniversitenin muhtelif fakültelerine devam etmekte olan öğrenci bu tahsil esnasında muvaffak olmadığı takdirde çavuş olarak birliklere verilmekte ve yukarıda arzolunan (D) fıkrası gereğince bunlar ancak gedikli erbaş olabilmektedirler.

4. Üçüncü maddede arzolunan aykırılığın ve adaletsizliğin kaldırılması amacıyle işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/509

Karar No. 13

15 . III . 1949

Yüksek Başkanlığa

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Yüksek Başkanlığa sunulan ve 14 . II . 1949 tarihinde Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ile gerekçesi 21 . II . 1949 tarihinde toplanan Komisyonumuzda; Millî Savunma ve Maliye Bakanlıkları temsilcileri de hazır olduğu halde okunup görüşüldü.

Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerinin tamamlayıcı izahlarına nazaran;

Bilümmün Askerî Okullarla Ordu hesabına Üniversitelerin muhtelif fakültelerinde okumakta iken sağlık durumlarından başka sebeplerle okullardan çıkarılanlar hakkında Adaletle kabili telif görülmiyen bâzı işlemler yapılmak zarureti karşısında kalmakta olduğu anlaşılmıştır.

Söyle ki ;

Sağlık durumlarından gayri sebeplerle askerî lise ve orta okullardan çıkarılanlar : 18 yaşını bitirmiş iseler hemen ve bitirmemişlerse bitirdikleri vakit yoklamaları yapılmaksızın emsalleriyle birlikte er olarak kıtaya sevk edilir ve askerlik müddetlerini ifa ettikten sonra cezai mahiyette olarak bunlara okulda buldukları müddetin yarısı kadar da fazla askerlik hizmeti yaptırılıyor.

Harb Okullarıyla ordu hesabına diğer yüksek öğretim kurumlarında bulunan öğrencilerden derste başarı gösteremiyenlerle subay olamayacaklarına dair okul idare kurulu tarafından verilen kararla okuldan çıkarılanlar 3514 sayılı Ceza Kanunu mucibince suçlu değil iseler çavuşlukla kıtaya veriliyor.

Bunlar da; Askerî lise ve orta okullardan kıtaya çıkarılanlar gibi muvazaflık hizmetinden başka; parasız okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmete tâbi tutuluyorlar. Bunlardan isteyenler lâzım olan şartları haiz iseler ve muvazaflık hizmetinden başka 12 yıl hizmeti taahhüt ederlerse gedikli erbaş yetiştiriliyorlar.

Görülüyor ki Askerlik hizmeti burada bir ceza olarak kullanılıyor.

Bu suretle muameleyle maruz kalanlar ordu-

da faydalı bir unsur olmuyor ve muhitleri üzerinde de kötü tesirler yaratıyor.

Şayet, bunlardan vakti hali müsait olup da tahsil masraflarını defaten ödeyenler serbest bırakılarak bu cezadan kurtulmak imkânını buluyor. Sivil liselerde okumak suretiyle yedek subay olabilmek hakkına da sahip oluyorlar.

Bu parayı ödeyemiyenler ise ; er veya çavuş olarak askerliklerini cezasiyle beraber yapıyorlar.

Bu suretle zengin ve fakirler ayrı ayrı muameleyle tâbi tutulmuş oluyor ve bir sınıf farkı vücuda geliyor.

Bundan başka; Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı liselerde okuyanlarla Askerî okullarda okuyanlar hakkında cereyan eden askerlik muameleleri de bir birinin aynı değildir ve askerî okullarda okuyanlar aleyhine bir fark mevcuttur.

Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı okullarda; bir sınıfta birbiri üzerine iki defa terfii sınıf edemiyener belge alıyor ve özel okullara devam ederek muvaffak olabilirlerse öğretimlerine devam edebiliyorlar ve bu suretle yedek subay olabilmek hakkına da sahip oluyorlar.

Buna mukabil; Askerî okullarda; (Bir sınıfta değil) bütün tahsil müddetine iki defa terfii sınıf edemiyenler ise : Okuldan çıkarılıyor ve yukarıda arzedilen şekilde askerlik muamelesine tâbi tutuluyor. Yani birisi yedek subay oluyor diğeri ise ancak ister ise gedikli erbaş olabiliyor ve bu suretle de bir haksızlık yapılmış oluyor.

Hattâ; Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı okullarda tahsil edenlere yapılan daha müsait muameleyle karşı; harb okulunda ve fakültelerde; ordu hesabına okuyanlardan bu okullarda derste başarı gösteremeyip alâkaları kesilen askerî öğrencilerin liseyi bitirmiş olmaları da dikkat nazara alınmıyor. Haklarında arzedilen şekilde askerlik işlemi yapılıyor. Bunlardan; isteyenler

diğer gerekli şartları da haiz iseler ancak gedikli erbaş olabiliyorlar.

Sivil liseleri bitirmiş olanların yedek subay olmalarına mukabil bunların ancak gedikli erbaş olabilmeleri aşikâr bir haksızlıktır. Bu haksızlıkları ve ikiliği önlemek ve sıhhi durumlarından başka sebeplerle okullardan çıkarılanları da memleket için daha faydalı bir duruma sokmak sıhhi durumları sebebiyle çıkarılanlarla Askerî Ceza Kanununun 154 nci maddesine dâhil suçlarla; Genelkurmay Başkanlığınca menedilmiş efali işlemiş olanlar hakkında bugüne kadar tatbik edilmekte olan işlem aynen yapılmak üzere, Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanmış ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerinin beyanına nazaran; Askerî Ali Şûranın da tasvibine iktiran eylemiş olan bu kanun tasarısı üzerinde yapılan uzun tartışmalardan sonra kanun tasarısı çoğunlukla kabul edilmiştir.

Yalnız Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan kanun tasarısında; birçok kanunların muhtelif maddelerinde atıflar yapılmış bulunması tatbikatta bâzi yanlışlıkları mucip olması ihtimali bulunduğu düşünülerek; bu atıfları mümkün mertebe azaltmak suretiyle yanlışlık ihtimallerini önlemek üzere, kanun tasarısı Komis-

yonumuzca yeniden yazılmıştır. Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Savunma Ko. Başkanı	Sözcü
Kastamonu	Hatay
Korgl. A. Alptogan	Gl. E. Durukan
Kâtip	
Çankırı	Ankara
Dr. Akif Arkan	M. Aksoley
İmzada bulunamadı.	Korgl. N. Tınaz
Balıkesir	Çankırı
Orgl. İ. Çalışlar	Gl. Z. Soydemir
Erzurum	Erzurum
Eyüp Sabri Akgöl	Gl. V. Kocagüney
İmzada bulunamadı.	Gl. A. Atlı
Gümüşane	İçel
Ş. Erdoğan	Dr. Aziz Köksal
Kayseri	Kırklareli
Gl. Salih Avgın	Korgl. Kemal Doğan
İmzada bulunamadı.	İmzada bulunamadı.
Kocaeli	Konya
Koramiral Ş. Okan	Dr. H. Alataş
Seyhan	Van
S. Tekelioğlu	R. Oktar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Askerî öğrencilerden başarı gösteremiyenler hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Askerî lise ve Ortaokullardan ikinci maddenin (C) fıkrasında yazılı sebepler dışında çıkarılanlar askerlik kanunu hükümlerine tâbi olmak üzere serbest bırakılırlar.

MADDE 2. — Harb okulları ile Ordu hesabına diğer yüksek öğrenim kurumlarında bulunan öğrencilerden:

A) Okul ve Kurum yönetmenliklerine göre derste başarı gösteremiyenlerin alâkaları kesilerek serbest bırakılır ve bunlar hakkında 1111 sayılı Kanunun 35 nci maddesinin (C) fıkrası dikkat nazara alınmak üzere 1076 sa-

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

Askerî öğrencilerden başarı gösteremiyenler hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Askerî lise ve orta okullardan ikinci maddenin (C) fıkrasında yazılı sebepler dışında çıkarılan öğrenciler Askerlik Kanunu hükümlerine tâbi olmak üzere serbest bırakılırlar.

İkinci maddenin (C) fıkrasında yazılı sebeplerle çıkarılanlar hakkında bu (C) fıkrası hükümü uygulanır.

MADDE 2. — Harb okullarıyla ordu hesabına diğer yüksek öğrenim kurumlarında bulunan öğrencilerden:

A) Okul ve kurum yönetmeliklerine göre derste başarı gösteremiyenlerin ilgileri kesilerek serbest bırakılırlar. Bunlar hakkında Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedek Subay ve Askerî Memurlar hakkındaki Kanun hükümleri uygu-

yılı Kanun hükmü uygulanır.

B) Sağlık durumları dolayısıyla Millî Savunma hesabına tahsile devamlarına imkân görülemiyenler serbest bırakılırlar. Bunlardan istiyenler ve şartları haiz olanlar 4637 sayılı Kanunun birinci maddesinin III fıkrası hükümlerinden faydalanırlar.

C) Askerî Ceza Kanununun muaddel 154 ncü maddesine göre ahlâk bakımından subay olamayacakları okul idare kurulları tarafından verilen kararlar okuldan çıkarılanlar askerlik görevlerini er olarak yaparlar.

lanır.

B) Sağlık durumları dolayısıyla Millî Savunma hesabına öğrenimlerine devamlarına imkân görülemiyenler serbest bırakılırlar.

Üniversitelerin çeşitli fakülteleriyle eczacı, dişi şubelerinin ikinci ve daha yukarı sınıflarında iken sağlık durumları subay olmak şartını kaybeden ve fakat sivil memur olma elverişli bulunduğu tam teşekküllü bir sağlık kurulu raporu ile tesbit edilen öğrencilerden istiyenler; yedirme, giydirme ve barındırma giderleri mevcut yurt ve kurumlarda veya diğer suretle ilgili Bakanlıklar tarafından sağlanmak üzere buldukları yüksek öğrenim dalında bu bakanlıklar hesabına öğrenimlerine devam ederler. Bu kabul öğrenciler meslek öğrenimlerini ve yedek subaylık görevlerini bitirdikten sonra hesabına öğrenim yaptıkları bakanlık emrinde 15 yıl mecburi hizmet yaparlar.

C) 1. Sahtekârlık, hırsızlık, emniyeti sulistimal, dolandırıcılık, yalan yere yemin, yalan yere şahitlik, iftira, dilencilik, genel âdap ve nizama ve Vatan aleyhine işlenmiş suçlardan biriyle bir aydan fazla hapis, veya ağır hapis veyahut kamu haklarından mahrumiyet cezalarıyla öğrenci sıfatıyla kazandıkları her türlü hakların askerlik ödevinden başka, yedek subay ve gedikli erbaş olmak ve askerî hizmet ve memuriyetlere ve okullara girmek hakkının ziyama hüküm giyerler;

2. Öğrenci tarafından okunması veya taşınması Genel Kurmay Başkanlığına yasak edilmiş olan kitap ve her türlü matbuat ve sair yazıları emir hilâfına okuduğu ve taşıdığı;

3. Gayritabiî mukarrenette bulunduğu veya bu fiili rızasıyla kendisine yaptırdığı;

Okulların yetkili kurulları tarafından yapılacak tahkikatla sabit olan öğrencilerin kayıtları silinmekle beraber askerlik ödevlerinden başka, askerî hizmet ve memuriyetlere ve askerî okullara girmek hakkından mahrum edilmelerine karar giyen ve bu kararı kesinleşenler;

Serbest bırakılırlar. Bunlar hakkında Askerlik Kanunu hükümleri uygulanır. Askerlik ödevleri er olarak yaptırılır.

D) (a, b, c) fıkraları dışında diğer sebeplerden ötürü çıkarılanlar hakkında da 2 ncü maddenin (A) fıkrasına göre işlem yapılır.

Hü.

MADDE 3. — Sağlık sebepleri dışında okullarla Yüksek Öğretim kurumlarından çıkarılanlara Devlet tarafından yapılan bilûmum masraflar faizi ile birlikte mukavelesi mucibince ödettirilir.

MADDE 4. — Sağlık sebepleriyle okuldan çıkarılanların askerlik işlemleri sağlık ve tahsil durumlarına göre tesbit olunur. Kendilerine yapılan masraflar geri alınmaz.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanun yayımından evvel 5100 sayılı Kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlar isterlerse bu Kanun hükümlerinden faydalanırlar.

MADDE 5. — 20 . VI . 1947 tarihli ve 5100 sayılı Kanun ve 18 . VI . 1934 tarihli ve 2505 sayılı Kanunun 8 ve 9 ncu maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Millî Savunma ve Maliye Bakanları yürütür.

Başbakan <i>Ş. Günaltay</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Nihat Erim</i>
Devlet Bakanı <i>N. E. Sumer</i>	Adalet Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>	İçişleri Bakanı <i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayaıt</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. Kemal Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>Reşat Ş. Sirer</i>

M. S. K.

MADDE 3. — Sağlık sebepler dışında okullarla, yüksek öğrenim kurumlarından çıkarılan öğrencilere Devlet tarafından yapılan bilûmum masraflar faizi ile birlikte mukavelesi gereğince ödettirilir.

MADDE 4. — Sağlık sebepleriyle okuldan çıkarılan öğrencilerin askerlik işlemleri öğrenim derecesine ve sağlık durumlarına göre tesbit olunur. Kendilerine yapılan masraflar geri alınmaz.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımından evvel 4260 ve 5100 sayılı Kanun hükmüne tâbi tutulmuş olanlar isterlerse bu kanun hükümünden faydalanırlar.

MADDE 5. — 20 Haziran 1947 tarih ve 5100 sayılı Kanunla 4 Ağustos 1944 tarih ve 4637 sayılı yine 6 Haziran 1947 tarih ve 4260 sayılı Kanunların yürürlükte bulunan hükümleri ve 2505 sayılı Kanunun 8 ve 9 ncu maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 6. — Hükümetin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.